

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова Вченої ради,

Ректор

Херсонської державної морської академії

Василь ЧЕРНЯВСЬКИЙ

2023 р.

**ПРАВИЛА ПРИЙОМУ
ДО АСПРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ
ХЕРСОНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ МОРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ
У 2023 РОЦІ**

Затверджено на засіданні
Вченої ради Херсонської державної
Морської академії
Протокол № 7
від 04 квітня 2023 р.

Аспірантура та докторантура є формами підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації. Правила прийому до аспірантури та докторантури розроблені відповідно до Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році (далі – Умови прийому), затверджених наказом Міністерства освіти і науки України (далі – МОН України) від 15 жовтня 2021 року № 1098 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 26 листопада 2021 року за № 1542/37164 та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (із змінами), а також Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році, затверджений наказом МОН України 15 березня 2023 року № 276.

Правила прийому до аспірантури та докторантури є додатком до Правил прийому до ХДМА у 2023 році (далі – Правила прийому).

Правила прийому до аспірантури та докторантури діють з 01 січня 2023 року до 31 грудня 2023 року.

I. Загальні положення

1.1. У цих Правилах терміни вживаються у таких значеннях:

вступне випробування – оцінювання підготовленості вступника до здобуття вищої освіти на III освітньо-науковому рівні, що проводиться у формі фахового іспиту, за результатами якого виставляється одна позитивна оцінка за шкалою 100-200 (з кроком не менше ніж в один бал) або ухвалюється рішення про негативну оцінку вступника («незадовільно»);

фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК 7, яка передбачає очну або дистанційну перевірку здатності до опанування освітньо-наукової програми на III освітньо-науковому рівні на основі здобутих раніше компетентностей;

вступник – особа, яка подала заяву про допуск до участі в конкурсному відборі на навчання до аспірантури або докторантури ХДМА;

конкурсний бал – комплексна оцінка досягнень вступника, яка розраховується за результатами вступних випробувань та іншими конкурсними показниками з точністю до 0,001 відповідно до Порядку та Правил прийому;

рейтинговий список вступників - список вступників, впорядкований за черговістю зарахування на навчання на III освітньо-науковий рівень на конкурсну пропозицію з урахуванням джерела фінансування, який формується відповідно до Порядку та Правил прийому;

приймальна комісія для вступу в аспірантуру та докторантуру ХДМА – робочий орган закладу вищої освіти, передбачений частиною першою статті 38 Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. та постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти

(наукових установах)» (із змінами), що утворюється для організації прийому вступників до аспірантури та докторантури;

1.2.Херсонська державна морська академія оголошує прийом на навчання для здобуття вищої освіти за ступенем доктора філософії (до аспірантури ХДМА) за спеціальностями (спеціалізаціями) відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266. Перелік спеціальностей та ліцензовані обсяги для освітньої діяльності у сфері вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні у ХДМА встановлено наказами МОН України «Про ліцензування освітньої діяльності на третьому освітньо-науковому рівні» від 10.06.2016 № 655, від 09.12.2016 № 1508л, а також наказом МОН «Про ліцензування освітньої діяльності та переоформлення ліцензій» від 19.06.2019 р.№ 910-л, а також наказами МОН України від 05.05.2021 р. № 55-л «Про переоформлення ліцензій на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти», від 26.04.2021 р. № 53-л «Про переоформлення ліцензій на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти», від 30.03.2021 р. № 37-л, «Про переоформлення ліцензій на провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти», Постановою Кабінету Міністрів України від 16.12.2022 р. № 1392 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»:

№ з/п	Шифр та назва галузі	Код та найменування спеціальності	Назва освітньо-наукової програми	Ліцензовані обсяги, осіб	Інформація про акредитацію
1.	13 Механічна інженерія	132 Матеріалознавство	«Матеріалознавство»	5	<i>Акредитована (до 01.07.2026р.)</i>
2.	17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації	174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка	«Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»	5	<i>Акредитована (до 01.07.2026р.)</i>
3.	27 Транспорт	275 Транспортні технології	«Транспортні технології: експлуатація, ремонт та управління рухом засобів водного транспорту»	15	<i>Не акредитована</i>
4.	27 Транспорт	271 Морський та внутрішній водний транспорт Спеціалізація 02 – Управління судновими технічними системами і комплексами	«Управління судновими технічними системами і комплексами»	у 2023 році – 3 особи	<i>Акредитована (до 16.05.2024р.)</i>

З метою підготовки докторів наук на четвертому освітньо - науковому рівні у ХДМА відкрито докторантуру зі спеціальностей 132 Матеріалознавство та 275 Транспортні технології (на підставі рішень вченої ради ХДМА (протокол № 15 від 23.06.2016р., протокол № 4 від 26.11.2020 р.)).

1.3. На навчання для здобуття ступеня доктора філософії до ХДМА приймаються особи, які здобули ступінь магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста).

1.4. Фінансування підготовки фахівців у аспірантурі ХДМА здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (за державним замовленням);
- за кошти фізичних та/або юридичних осіб (на умовах договору, зокрема за кошти грантів, які отримав заклад вищої освіти на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.5. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами.

1.6. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються Вченою радою ХДМА з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії, за якою ХДМА провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

1.7. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у порядку, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2015 року №658. Ця вимога не застосовується до учасників бойових дій.

1.8. До докторантури ХДМА приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

1.9. Нормативний строк підготовки доктора філософії в Аспірантурі становить 4 роки.

1.10. Нормативний строк підготовки доктора наук в Докторантурі становить 2 роки.

1.11. Під час вступу ХДМА гуртожиток для вступників не надає.

II. Строки та порядок прийому заяв і документів, конкурсного відбору та зарахування на навчання

2.1. Організацію прийому вступників до аспірантури та докторантури ХДМА здійснює Приймальна комісія для вступу до аспірантури та докторантури (далі Приймальна комісія), склад якої затверджується наказом ректора і головою якої є проректор з науково-педагогічної роботи.

2.2. Заяви і документи приймаються відділом аспірантури та докторантури ХДМА. Прийом заяв та документів, вступні випробування, конкурсний відбір та зарахування на навчання проводяться в такі строки:

Початок прийому заяв та документів	Аспірантура	Докторантура
		08 серпня 2023 року
Закінчення прийому заяв та документів	19 серпня 2023 року	19 серпня 2023 року
Проведення фахових іспитів	25 серпня – 30 серпня 2023 року	-
Зарахування вступників	не пізніше 31 серпня	не пізніше 31 серпня
Початок навчання	<i>1 вересня</i>	<i>1 вересня</i>

2.3. Вступники подають заяви на навчання в аспірантурі або докторантурі або в електронній або в паперовій формі. Заява в електронній формі подається вступником шляхом заповнення електронної форми в режимі онлайн та розглядається Приймальною комісією у порядку, визначеному законодавством. Для подання заяв в електронній формі вступник заповнює форму на офіційному сайті академії https://ksma.ks.ua/?page_id=3107. У заяві вступники вказують спеціальність, форму і джерело фінансування навчання та інше.

В заяві обов'язково вказується прізвище та ім'я передбачуваного наукового керівника або консультанта вступника в аспірантуру або докторантуру. Передбачуваний науковий керівник або консультант свою згоду на роботу зі здобувачем надає Приймальній комісії усно.

2.4. Під час подання заяви вступник додає:

- копію першої та другої сторінки паспорту;
- копію ідентифікаційного коду;
- копію трудової книжки (за наявності);
- копію військово-облікового документа (для військовозобов'язаних - військовий квиток або тимчасове посвідчення військовозобов'язаного, а для призовників - посвідчення про приписку до призовних дільниць) ;
- список опублікованих наукових праць і винаходів (за наявності) або їх копії;
- копію диплома про закінчення вищого навчального закладу із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, – копію нострифікованого диплома), на основі якого здійснюється вступ, і копію додатка до нього (з подальшим поданням оригіналу);

- копію сертифіката міжнародного зразка з іноземної мови (за наявності) (з подальшим поданням оригіналу);

- 4 фотокартки 3x4.

Вступники до аспірантури, коли подають заяву в електронній формі шляхом заповнення електронної форми в режимі онлайн, ознайомлюються з інформацією про відсутність акредитації та ознайомлення з частиною 6 статті 7 Закону України «Про вищу освіту».

Вступники до докторантури додатково подають:

– копія (з подальшим поданням оригіналу до ХДМА) письмової характеристики наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником ХДМА, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури;

– копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

2.6. Оригінали документа державного зразка про раніше здобутий ступінь магістра (ОКР спеціаліста) і додатку до нього, або довідка про місце їх зберігання, подаються вступниками на обрану ними освітньо-наукову програму до видання наказу про зарахування.

2.7. Копії документів, окрім документа, що посвідчує особу, та військово-облікового документа засвідчує за оригіналами Приймальна комісія, до якої вони подаються.

2.8. Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу на рівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення Вченої ради ХДМА щодо зарахування такого вступника до докторантури Вчена рада ХДМА одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови Вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

2.9. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі ХДМА розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників відповідний кафедра заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд Вченої ради ХДМА.

2.10. До вступних випробувань до аспірантури допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з цими Правилами прийому. Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених у пункті 2.5 цих Правил прийому.

В умовах воєнного стану та окупацією Херсонської області, а також у разі запровадження в регіоні карантинних обмежень і відповідних протиепідемічних заходів у зв'язку із поширенням коронавірусної хвороби COVID-19 допускається

проведення вступних випробувань із використанням технологій дистанційного навчання та внесення змін до графіку проведення вступних випробувань, про що вступники до аспірантури повідомляються заздалегідь.

2.11. Факт ознайомлення вступника з Правилами прийому до аспірантури та докторантури ХДМА, наявною ліцензією та сертифікатом про акредитацію відповідної освітньо-наукової програми фіксується в заяві вступника та підтверджується його особистим підписом при поданні заяви у паперовій формі.

2.12. Вступні випробування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії в ХДМА складаються з:

- фахового іспиту зі спеціальності (в обсязі магістерської програми з відповідної спеціальності);

фахового іспиту з іноземної мови (англійської). Вступник, який підтвердив свій рівень знання з іноземної мови рівня B2, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня); німецької мови - дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня) французької мови - дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти чи аналогічного рівня), звільняється від складання іспиту з іноземної мови. При визначенні конкурсного балу вступника зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

2.13. Конкурсний відбір осіб на навчання у аспірантурі ХДМА здійснюється за рейтингом, який визначається конкурсним балом.

Конкурсний бал (КБ) особи, яка претендує на зарахування на навчання для здобуття ступеня доктора філософії, формується за складовими:

$$\text{КБ} = 0,4 \cdot \text{ВІС} + 0,3 \cdot \text{ВІІ} + 0,2 \cdot \text{ДБ} + 0,1 \cdot \text{СБД},$$

де:

ВІС – результат вступного іспиту із спеціальності (за 100-бальною шкалою);

ВІІ – оцінка вступного іспиту з іноземної мови (за 100-бальною шкалою);

ДБ – додаткові бали за особливі успіхи у науковій діяльності;

СБД – середній бал додатку до диплома магістра (спеціаліста) (за 100-бальною шкалою).

Для визначення середнього балу (за 100-бальною шкалою) додатку до диплома магістра (спеціаліста), що не містить оцінок у 100-бальній шкалі, застосовується порядок переведення оцінок додатку до диплома у 100-бальну шкалу.

Порядок переведення оцінок додатку до диплома у 100-бальну шкалу

Оцінка у 4-бальній шкалі або шкалі ECTS	Оцінка у 100-бальній шкалі
Відмінно (5)	95
Добре (4)	82
Задовільно (3)	67
A	95
B	87

C	80
D	70
E	62

*При наявності оцінок виставлених і у 4-бальній, і у шкалі ECTS – за основу береться оцінка за шкалою ECTS.

2.14. Рішенням приймальної комісії додаткові бали за особливі успіхи у навчальній та/або науковій діяльності нараховуються як сума балів за їх видами:

Порядок нарахування додаткових балів за навчальні/наукові досягнення:

<i>Навчальні та наукові досягнення</i>	<i>Код</i>	<i>Кількість балів</i>
1.Зараховувати бали сертифіката міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівні B2 – C2, замість вступного іспиту до аспірантури	ДБ ₁	100 балів за сертифікат
2.Диплом переможця та призера міжнародної студентської олімпіади з фаху	ДБ ₂	20
3.Диплом переможця та призера всеукраїнської студентської олімпіади МОН України з фаху	ДБ ₃	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
4.Диплом переможця та призера конкурсу наукових студентських робіт МОН України з фаху	ДБ ₄	перше місце – 15 друге місце – 10 третє місце – 5
5.Диплом переможця олімпіади з іноземної мови, який підтверджує рівні B2 – C2	ДБ ₅	B2 - 5 C1 – 10 C2 – 15
6.Наукова стаття у вітчизняному фаховому виданні	ДБ ₆	20 (кожна стаття)
7.Наявність наукових статей у виданнях, що індексуються базами даних Scopus та/або Web of Science Core Collection	ДБ ₇	40 (кожна стаття)
8.Участь у науковій всеукраїнській конференції <i>(за умови опублікування тез доповіді)</i>	ДБ ₈	5 (кожна теза)
9.Участь у науковій міжнародній конференції <i>(за умови опублікування тез доповіді)</i>	ДБ ₉	10 (кожна теза)
10.Патент або авторське свідоцтво	ДБ ₁₀	15
11.Рекомендація Вченої ради факультету до аспірантури <i>(за наявності)</i>	ДБ ₁₁	5

*Тематична спрямованість наукових статей, конкурсів студентських наукових робіт, олімпіад повинна відповідати спеціальності, на яку здійснюється вступ.

**У випадку, коли статтю можна врахувати одночасно за ознаками 6 та 7, вона враховується за ознакою 7.

2.15. Зарахування буде проводитись за сумою балів, отриманих за вступні іспити та додаткових балів, нарахованих за навчальні та наукові досягнення.

2.16. Додатковий бал, нарахований вступникам, затверджується рішенням приймальної комісії та оприлюднюється до початку вступних випробувань.

2.17. У разі одержання однакової кількості балів переважне право при зарахуванні до аспірантури матимуть вступники:

- рекомендовані до вступу в аспірантуру Вченою радою факультету закладувищої освіти;
- які успішно закінчили магістратуру, отримавши диплом магістра з відзнакою;
- мають наукові публікації, брали участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях;
- мають сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови за професійним спрямуванням, що підтверджує рівні B2 – C2;

2.18. Програми вступних випробувань для вступу в аспірантуру розробляються і затверджуються головою Приймальної комісії не пізніше 15 травня. Програми оприлюднюються на всіх офіційних каналах ХДМА, офіційному веб - сайті та в приймальній комісії.

2.19. Перескладання вступних випробувань не допускається.

2.20. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до ХДМА протягом календарного 2023 року.

2.21. Зарахування до аспірантури проводиться наказом ректора ХДМА, який видається на підставі рішення Приймальної комісії.

2.22. Вчена рада ХДМА в місячний строк розглядає висновки кафедри щодо кожного вступника до докторантури і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних працівників ХДМА із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформлюється наказом ректора.